

lesarabrøv

Fý vordðið Óli!!

Føroyingar í almennari tænastru, tað veri seg starvsfólk hjá tí almenna, tænastrufólk, lærarar v.m., eru so vanir við at fáa ákoyringina frá blaðstjóra Dagblaðsins, so tey ivaleyst ikki taka mannin fyrri fullt longur, av góðum grundum. Men tað sum fekk meg at fara í blekkhúsið var grein av Breckmann í Dagblaðnum t. 22. september, har hesin maður gjørdi gjøldur burtúr danskra vælferðarsamfelagnum sum heild, sum um hetta samfelag í sjálvum sær var ein ólukkka fyrri tað fólk, sum har býr, og tað sum eg beit serliga merki í var hansara háðan og spottan av danska sjúkrahúsvirkinum, og tað haldi eg er nakað sum vit føroyingar, sum hava notið gott av hesum sama sjúkrahúsvirki íggjnum nógv ár, ikki kunnu lata standa óátalað. Í løtuni eri eg tíverri innlagdur á eina av hesum »hospitalsverksmiðjum«, sum Óli so forhánsliga nevnr. Kennir hasin maðurin onki mark fyrri sínum frekleika, og tilletur tann sokallaði »penari« parturin av fólkaflokkinum, at hesin maður blívur við at busa fram bæði við líkum og ólíkum? Óli skal vita, at næstan hvørt mansbarn í Føroyum kennir sjúkrahúsið niðri, sum t.d. Ríkishospitalið. Finsensinstituttíð, Kommunehospitalið o.s.fr. og bert fyrri tað góða og í løtuni eru tað 15 føroyingar sum bara liggja á Ríkishospitalinum, umframt aðrastaðni, og søkja sær heilsubót, tí vit ikki kunnu fáa ta neyðugu viðgerðina heima í Føroyum, ikki tí at føroyskir læknar ikki eru nóg dugligrir, men vit mongu, sum eru stódd á hesum »hospitalsverksmiðjum«, eru her av tí einfaldu orsök, at á hesum stóru sjúkrahúsum eru serfrøðingarnir og serútergerð innan so at siga øll eki at finna — og hvør leitar ikki til teirra, tá ið á stendur?

Óg tí hjálpa ikki hasi rossatárini hjá Óla Breckmann um, hvussu frálíka hugnalig hasi luttu lokalu sjúkrahúsin runt um í Danmark eru »sum partvist verða niðurlögð av myndugleikunum vegna tørvandi ekspertisa á fleiri økjum«, og sjálvsagt undirforstaðni, í fylgi Óla, at á einum stórum sjúkrahúsi kann ongin trivast, tí har er sjálfandi alt so »verksmiðjulent«! Tá ein so hevur upplivað sum sjúklingur, at her verður alt

gjørt, sum gerast kann, fyrri at sjúklingarnir skulu trivast sum frægast, so er tað vissuliga hugstoytt at lesa tað, sum Óli skrivir! Og tað skalt tú ikki hava takk fyrri.

Veruleikin er tann, at vit føroyingar sum her eru staddir, undrast á og gleða okkum um, hvussu trúliga nógv verður gjørt fyrri okkum sjúklingar, bæði á ein og annan hátt.

Og so hasi fullkomiliga ódokumenteraðu tøluni, sum Óli sum vant sleingir út, um at tað bert eru 3% av sjúklingum, sum krevja serútergerð fyrri at vera lektir — har hevur Óli hesi tøluni frá — eru tey sambært Glistrup, Essa, ella Haarder, eg bara spyrji?

Og so hatta mænið í Dagblaðnum um, at skattgjaldarar í Danmark verða noyðdir inn á stór sjúkrahús, sum myndugleikarnir visa teimum á, í staðin fyrri at verða innlagdir á sjúkrahús á staðnum, har teir búgva, har hevur tú hasar teoriarnar frá? Stutt og greitt, sjúklingar sum her eru, hava nær um allir fyrst ligit á lokalum sjúkrahúsum runt um í Danmark, men eru síðani fluttir higar á »Ríkishospitalsverksmiðjun«, tí her eru mogleikarnir at leika fólk betri enn aðrastaðir, av tí at her finnst serfrøðingarnir, so einfalt er tað! Alt hitt um tvangsflyting av fólkum v.m. visir bara, hvussu óvitandi og himmalrópandi óndur hasin Breckmann er, tá talan er um at hjálpa sjúkum fólkum, og tað visir seg sum onki er nóg ringt, tá tað snýr seg um at spilla vælferðarsamfelagið út.

Hasin forkelaði ungin Óli, hann dugir bara at meta út frá einum sjónarmiði, líkamikið hvat sakir snýr seg um, og tað eru pengar og profittur, sum skal verða lagt til grund og sum skal avgera alt her í livinum — sanniliga ein verulig frumskógarmentan, og hetta hevur gingið sum ein reyður tráður íggjnum alt, sum skrivað hevur verið í Dagblaðnum síðstu árin, ikki ein ærligur menniskjansligur glotti at hóma nakrastaðir hjá harra Breckmann. Men fyrri at skava út yvir sum honan, so roynir Óli at tosa um sjúktratygging í staðin fyrri dagpeningaskipan, at vit eru øll í sama báti, krevjimentaliteturin má burtur, tí gongur tað vinnulivsmunnum væl,

so gongur tær væl o.s.fr., men alt hetta, sum Óli vartar upp við, er humbukk úr einum enda í annan, hann skrivir bert so fyrri at tekkjast arbeiddandi fólkunum (men hann er amboð hjá kapitalistunum) og kanska onkur einfald sál hoppar uppá hann, men vónandi ikki fjøldin, tí Óli umboðar tær dökkastu afturhaldskreftir, sum hugsast kunnu, vit vóru fleiri sum høvdu vónað, at hatta fólkaflokksskrimslið ikki fór at spjeka av nýggjum, men gakk!

Bara hetta til endans: Óli, og fólkaflokksmenn annars, tit skulu vita, at vit eru mong, sum eru glað og takksom fyrri at vit í Føroyum eisini eiga mogleika at sleppa niður til Danmarkar á teirra

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrøv upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brøvini.

sjúkrahús, tá ið á stendur og hjálpin ikki kann fáast heima í Føroyum, og vit sum eru stódd niðri á hesum dansku sjúkrahúsum taka sanniliga ikki undir við tær í tinni undirmetan, spottan og háðan av danska sjúkrahúsvirkinum, men eru stódd um viðurskiptini.

Fý vordði teg Óli!

Sjúklingur
á Ríkishospitalinum

Málfrøði einaferð enn

Stutt er síðani at eg gav SOSIALINUM eina ávaring um málfrøði. Men hann hevur uttan iva ta hugsan, at her er talan um óneyðugt tvælt sum blaðmenn ikki eiga at spilla tíð sína við. Bendingarmynstur og orðanýtsla — hetta er ikki uppgáva fyrri nútímans blaðmanna!

Men fyrri seinastu ferð fari eg at koma við nýggjum dómum: KARIN JOENSEN; sosialráðgevari; sum 18 ára gomul hava tey flestu innlit í samfelagið okkara...

Eitt er at »sum« er fullkomiliga óneyðugt og importerað í hesum sambandi. Men annað er at »hava innlit í« má stýra hvarfalli og ikki hvarjøgfalli í hesum sambandi. Tí tað hevur avgerandi týdning fyrri meiningina í tí sum sagt er. At hava »innlit í nøkrum« er at standa inni í nøkrum og fáa innlit í okkurt annað enn tað, sum staðið er inni í, t.v.s., »nakað« er heldur passivt, og »innlitíð« fer inn í nakað annað. At fáa innlit í »nakað« (hvarfall) merkir stutt sagt, at tað sum innlitíð fæst í er tað sum tosað er um. Tað átti bæði hon og SOSIALURIN at vitað.

Bert eitt annað dómur úr »SOSIALINUM«: »at ferðast millum Skotland-Føroyar enn millum Island-Føroyar« — soverðið fer beint inn í heilan og fær einum málsligar marrudreymar. Tað eitur at ferðast millum »Skotland-Føroya« og »Island-Føroya« og onki annað riggar á føroyskari tungu.

Nú vil eg neyvan tosa um hini føroysku blaðini — men nær fer SOSIALURIN at senda blaðmenn sínar á málsliga umskúling?

krippi

Um at læra av íslendingum

Hetta er yvirskriftin úr greinum um vitjan hjá kommunumunnum í Føroyum sum verið hava í Íslandi fyrri at læra okkurt um kommunuviðurskipti har.

Men føroyingar hava annars nógv at læra av íslendingum. Eitt er at henda tjóð vegna kapitalistisku skipan sína letur arbeidsplass aftur, tí kapitalur verður fluttur til i-lögur í Coldwater í USA, men vit mugu sanniliga á-sanna, at hetta fólk, sum einans hevur 4 ferðir so nógvir ibúgvar sum Føroyar, sum búgva spjaddir og einsamallir kring landið — tá Reykjavík er undantikin — hetta fólk hevur í öldir livað á einum mentanarligum støði, og framleitt mentan sum fáa kann sjálfstørstu miljónatjóðir heimsins at rodna av øvundsjúku, enn í dag hevur henda tjóð, nágranni okkara, sum vit eiga at vera stoltir av, eitt støði innan øll sløg av mentan, sum sigur »sparto« til so mong onn-

ur superlond, sum slúkt eru av peningapasanum og hugsa í krónum og oyrum.

Meðan íslendingar søkja higar til Føroya at arbeida, tí her er kapitalur, vinningur og høg arbeidslon, so áttu føroyingar í hópatali at sloppið sær til Íslands, har alt tað okkum vantar á mentanarliga økinum er til staða. Teir hava enná tikið tann lut í hendi at taka sær politiskt sjálfstýri, nakað sum føroyingar aldri tora, og hóast teirra búskapur ikki altíð riggar so væl vegna kapitalistisku skipan teirra, so eru íslendingar enn í dag íslendingar og missa aldri sín nationala identitet, lata seg ikki keypa fyrri náðioyru — her er serliga hugsað um føroyingar, hvørs mentan í dag avmarkar seg til SMS-tíðindi, hysteriskar fótbóltsdytir og uppseggingarmoti á hvarjøg geil-arhorni.

HER hava vit sanniliga nakað at læra av íslendingum.

krippi

Ósannindi oman á ósannindi II

Í seinasta Sosiali løsu tit eitt sindur um bakgrundina fyrri sambandsflokkinum og um viðurskipti hansara við Javnaðarflokkinn. Sum lesararnir minnst hava tey als ikki altíð verið so rósureyð fyrr, sum Dimma roynir at billa fólk inn. Henda skrivning hennara, har hon roynir at seta ein kila inn millum leiðslu javnaðarflokksins og veljarar hansara við at pástanda, at Dam altíð spældi sambandsflokksins spæl byggir eisini á ósannindi.

Dam hevði mangar strævnar latur av sambandsflokkinum og máttu sambandsmenn hildið seg verið ov góðar til slíkt misbrúk, men so er ikki. Áltánnýst, tí fær Dam ikki frið í sínari grev fyrri huldumannalíðinum í Dimmu.

Álvarar, javnaðarfólk kring landið! Sigur hesin kyniski atburður ikki alt um, hvussu perfidur og samvitskuleysir teir leiðandi í sambandsflokkinum eru í dag? — Og munnu ikki nógv góð fólk í sambandsflokkinum venda sær við andstýð frá Dimmaletting og hennara dulda heri av myrka-

monnum og baktalarum?

Men nú til tey ósannindi sum við føstum millumubilum hava gingið sum rötásúpan í Dimmu tey seinastu 3 árin og hvørs høvundur eru fyrri at teir ongantið skulu verða gloymdir: Pauli Ellefsen, Johs. Martin Olsen, Hans Andreas Joensen, Jørmund Vágadal, G. L. Samuelsen, Andreas E. Joensen, Chr. N. Christiansen, Gl. lögtingsmaður o.s.frv.

Ein hin mest júkaða søgan er, at javnaðarflokkurin við at fremja tvær yvirtøkur skal vera vorðin hin ramasti loysingarflokkur í Føroyum. Hvørt mansbara skuldi kunna skilt, at hetta ikki hevur nakað við loysing at gera. Men lati okkum kortini gera nakrar viðmerkingar til henda pástand.

Fyrst er at slá fast, at vit fyrri teimum yvirtøkum sum eru framdar — bæði saman við sambandsmonnum og saman við øðrum. Alt annað vildi verið ódemokratiskt, ómoralskt og politiskt óerligt.

Vit vilja eisini leggja alla orku í at fáa yvirtikin

mál at virka væl — ja, helst betur enn áður.

Harnæst vilja vit einaferð enn vísa á, at javnaðarflokkurin eigur høvudsábyrgdina av heimastýrslógini, sum fastleggur viðurskiptini millum Føroyar og Danmark og at flokkurin tí til eina og hvarja tíð vil virka eftir hennara bókstavi og anda.

Hesum eru vit stoltir av!

Hetta standa vit við! Hvát er heimastýrslóg-in í veruleikanum fyrri eitt skjal?

Hon er ein sáttmáli millum tvær fræslar tjóðir um samstarv og um býtið av samfelagsuppgávum.

Hesin sáttmáli áleggur okkum ávisar skyldur og gevur okkum ávis rættindi.

Ein skyldan er, at taka við yvirtøku, sum danir krevja av okkum — hetta er hent t.d. við stats-hospitalinum.

Eitt hovudsráttindi er at vit sjálvi kunnu átaka okkum ábyrgd av samfelagsuppgávum, har vit halda okkum vera ment til tað og har vit meta, at hesi eki verða betur rekt

